

Det nordiske språksamarbeidet i 2006

Rikke E. Hauge

Nettverket for språknemndene i Norden samarbeider på flere områder, som konferanser, symposier, rapporter, nettsider og årsskrift. I denne artikkelen får man en oversikt over dette samarbeidet i 2006. Nordens språkråd er opprettet av Nordisk ministerråd og fungerer som styre for språkprogrammet Nordpluss språk. De viktigste prosjektene og sakene Nordens språkråd behandlet siste året, er omtalt i artikkelen, blant annet den nordiske språkdeklarasjonen.

Nettverket for språknemndene i Norden

Nettverket for språknemndene i Norden samarbeider på flere områder. Det blir arrangert nordiske konferanser og seminarer, og det blir utgitt et årsskrift, konferanserapporter og andre skrifter. I løpet av året blir det avholdt minst ett felles møte der representanter fra alle språknemndene i Norden deltar (se adresseliste over nemndene bak i boka). På disse møtene får man informasjon om aktuelle saker i respektive språknemnd, og det blir holdt foredrag av felles nordisk interesse med påfølgende diskusjoner. Nettverket får økonomisk støtte fra Nordens språkråd.

Hvert land har en nordisk sekretær som kontaktperson for det nordiske samarbeidet. I 2006 var det følgende personer: Pia Jarvad (Dansk Sprognævn), Eivor Sommardahl (Forskningscentralen för de inhemska språken), Ari Páll Kristinsson (Íslensk málnefnd), Torbjørg Breivik til september og deretter Rikke E. Hauge (Språkrådet, Norge) og Birgitta Lindgren (Språkrådet, Sverige).

Møter

Nettverksmøte mellom språknemndene i Norden

Et nettverksmøte ble holdt 30.–31. august 2006 i forbindelse med det nordiske språkmøtet i Selfoss. Det viktigste temaet var omstruktureringen i språknemndene dette året. Flere av nemndene i de nordiske landene har i de siste årene vært gjen-

nom slike prosesser, som bl.a. har resultert i nye arbeidsoppgaver og satsingsområder. Norsk språkråd ble til Språkrådet i 2005, Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden ble lagt ned i 2006, og virksomheten ble overtatt av det nyetablerte Språkrådet, som er en del av Institutet för språk och folkminnen. I stedet for en egen lov om Íslensk málnefnd foreligger det nå en paragraf om språknemnden i en ny lov om det nye islandske språkinstituttet, Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum (Árni Magnússon instituttet for islandske studier). Íslensk málnefnds kontor, Íslensk málstöð, ble en avdeling i det nye instituttet.

Nærmere informasjon ligger på nettsidene til de respektive språknemndene.

Det 53. nordiske språkmøtet

Møtet ble arrangert av Íslensk málnefnd i samarbeid med Nordens språkråd og var lagt til Selfoss på Island, 1.–3. september 2006. Temaet var ”mediespråk”. Det ble ikke bare fokusert på de tradisjonelle etermediene og aviser i papirutgave, men minst like mye på hva nettutgaver og endret teknologi betyr for mediespråket. Det var ti foredrag, en orientering fra det foregående nettverksmøtet, og det var avsatt tid til diskusjoner. Det ble også arrangert en flott utflukt.

Konferanser

Godt sprog er klart sprog

En konferanse om klarspråk med tittelen ”Godt sprog er klart sprog”, ble arrangert av Dansk Sprognævn i samarbeid med Nordens språkråd i Gileleje 15.–17. november 2006.

Klarspråk er et prioritert område i det nordiske språksamarbeidet. Dette var den fjerde nordiske klarspråkkonferansen i regi av språknemndene. Temaet i år var språket i kommunene. Det var invitert ansatte i staten, i kommuner, i privat virksomhet og språkfolk fra nordiske samarbeidsorganer, universiteter og høyskoler. Antall deltakere var nærmere femti. Det blir laget en rapport fra konferansen.

Språkteknologisk infrastruktur i Norden

Arbeidsgruppa for språkteknologi arrangerte en nordisk konferanse i Göteborg 26. oktober 2006 med tittelen ”Språkteknologisk infrastruktur i Norden”. Temaer som ble tatt opp, var infrastrukturen i Norden og Europa, språkteknologiens behov for ressurser, opphavsrettigheter, finansiering, erfaringer fra flerspråklig søking og ikke minst samarbeidet fremover. Det kommer en rapport fra konferansen.

Internordisk språkforståelse

Det store nordiske prosjektet om internordisk språkforståelse er avsluttet, og 8.–9.2.06 holdt Nordisk kulturfond og Språkrådet i Norge en sluttkonferanse på Schæffergården i København i den forbindelse. Målgruppen var primært forskere og språkvitere fra universiteter og høyskoler. Prosjektlederne foreleste om prosjektets resultater, metoder og analyser, og resultatene ble diskutert fra ulike synsvinkler. Det er utgitt en rapport om undersøkelsen med tittelen ”Håller språket ihop Norden?”. En elektronisk utgave av rapporten finnes på de nordiske nettsidene.

Nettsider

De nordiske språknemndene har felles nordiske nettsider: www.nordisk-sprakrad.no. Her er det informasjon om det nordiske språksamarbeidet med lenker til språknemndene, Nordisk ministerråd og andre samarbeidspartnere. Det er informasjon om kommende nordiske konferanser og seminarer og rapporter fra dem som er arrangert. Det er dessuten lenker til forskjellige prosjekter, elektroniske ordbøker og rapporter. En bestillingsliste over nordiske skrifter og rapporter finnes også.

Språk i Norden

Tittelen på årsskriftet til de nordiske språknemndene er *Språk i Norden*. Det har vært utgitt i 37 år og erstattet i sin tid *Nordiske språkspørsmål* eller *Nordiske sprogproblemer* (dansk tittel) som kom ut første gang alt i 1956. Skriftet inneholder bl. a. artikler om emner som har vært behandlet på de nordiske språkmøtene, og rapporter eller artikler fra andre språkkonferanser i Norden. I 2006 fikk Språk i Norden ny grafisk utforming og størrelse. Hovedtemaet dette året var språkpolitikk og språkstrategi.

Språkteknologi

Nettverket for språknemndene i Norden har nedsatt en arbeidsgruppe for språkteknologi. Det langsiktige målet med samarbeidet er:

- att stärka språkvårdens inflytande över språkteknologiska produkter och deras konsekvenser för skriftspråksnormer och språkanvändning
- att verka för att nordisk språkteknologi håller god språklig kvalitet

- att verka för att viktig teknik tas fram och görs tillgänglig för språken i Norden och anpassas till grupper med särskilda behov även när kommersiella intressen saknas
- att främja samarbete mellan språkvård, forskning och industri i Norden.

Gruppen holder årlige arbeidsmøter og arrangerer seminarer, i 2006 et seminar om språkteknologisk infrastruktur i Norden (se avnittet Konferanser).

Nordisk forening for leksikografi

Symposium om historiske ordbøker i Norden

I januar 2006 arrangerte Nordisk forening for leksikografi sitt årlige symposium på Schæffergården utenfor København. Det var deltakere fra alle de nordiske landene. Temaet var historiske ordbøker i Norden, dvs. ordbøker som helt eller delvis beskriver ordforrådet fra et tidsrom som ligger tydelig før tidspunktet for utarbeidelse av de konkrete ordbøkene. Det var foredrag både om synkrone og diakrone ordbøker. De fleste av foredragene er publisert i foreningens årsskrift, og en rapport fra symposiet i det internasjonale tidsskriftet *Lexicographica*.

LexicoNordica 13 (2006)

Foruten fagartikler fra bl.a. symposiet om historiske ordbøker inneholder LexicoNordica 13 ti anmeldelser av svenske, danske, norske og islandske ordbøker. Det er også kommet med tre svar på anmeldelser og meddelelser fra foreningen om aktuelle saker.

Nordens språkråd

Nordisk ministerråd opprettet Nordens språkråd i 2004. Sylfest Lomheim fra Språkrådet i Norge fungerte som formann i 2006.

Den nordiske språkdeklarasjonen

En meget viktig sak for Nordens språkråd har vært arbeidet med en felles nordisk språkdeklarasjon om nordisk språkpolitikk, og i 2006 ble den vedtatt av de nordiske utdanningsministrene. Den danske utdanningsministeren Bertel Haarder uttalte i Nordisk råd at det er den største språkpolitiske begivenheten som har funnet sted etter den annen verdenskrig. Deklarasjonen tar blant annet sikte på å styrke nabospråkundervisningen i skolen og gjøre de nordiske språkene synlige i

offentligheten, som i film og tv. Et annet mål er å utvikle flere internordiske ord-bøker, både elektroniske og papirbaserte.

Prosjekter/saker

Andre viktige saker for Nordens språkråd har vært arbeidet med en ny versjon av den nordiske språkkonvensjonen, som nå også skal omfatte rettighetene til personer med færøysk, grønlandsk og samisk som morsmål. "Vismannsrapporten: strategi for en nordisk språkteknologi de neste 10 årene" ble ferdig i 2006. Det samme gjelder en rapport om synet på praktisering av parallellspråk på universitet og høyskoler. Arbeidet med en nordisk nettordbok ble videreført.

Prosjektmidler

Styret fordelte vel 7 millioner danske kroner til nordiske tiltak og prosjekter etter å ha behandlet 90 søknader. Det ble dessuten bestemt at en ekstrabevilgning til en målrettet innsats for grannespråkforståelsen skulle gå til kurs for lærere. Målet er å etablere nordiske språkpiloter i skolen og lærerutdanningen i Norden. Det er også gitt en ekstrabevilgning til å lage en nordisk fagspråklig bibliografi, og arbeidet ble påbegynt høsten 2006.

Summary

The Language councils of the Nordic countries cooperate on a number of projects and activities such as conferences, symposia, reports, web sites and a yearbook. In this paper, a survey of activities undertaken in 2006 will be given. The Nordic Language Council was founded by the Nordic Council (Nordisk Ministerråd), and functions as governing body for the language programme "Nordpluss språk". The more important projects and issues on the agenda of the Nordic Language Council in 2006 are commented on in this paper, the most prominent amongst them being the Nordic Language Declaration.